

**UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
RÍMSKOKATOLÍCKA CYRILOMETODSKÁ
BOHOSLOVECKÁ FAKULTA
FAKULTA**

JUDr. ICLic. Veronika Pétiová

**Kanonizačné procesy z titulu obety života z lásky.
Historický vývoj a legislatívna úprava**

Autoreferát dizertačnej práce

na získanie akademického titulu „doktor“ („PhD.“)

Študijný program: katolícka teológia

Študijný odbor: teológia

Bratislava 2020

Dizertačná práca bola vypracovaná v dennej forme doktorandského štúdia na Univerzite Komenského v Bratislave, Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte.

Predkladateľ:	JUDr. ICLic. Veronika Pétiová Katedra kánonického práva
Školiteľ:	JUDr. ICDr. Jozef Kemp, PhD. RKCMBF UK Bratislava
Oponenti:	prof. ICDr. Miroslav Konštanc Adam, O.P Angelicum, Rím prof. ThDr. ICLic. Ján Duda, PhD. PraF UK prof. JUDr. Matúš Nemeč, PhD. PraF UK

Autoreferát bol rozposlaný dňa: 21.07.2020

Obhajoba dizertačnej práce sa koná **17.08.2020** o **11.00 hod.** pred komisiou pre obhajobu dizertačnej práce v študijnom programe doktorandského štúdia katolícka teológia, vymenovanou dekanom fakulty dňa 21.7.2020 pre študijný odbor teológia na Univerzite Komenského v Bratislave, Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte.

ThDr. Ing. Vladimír Thurzo, PhD.
dekan RKCMBF UK
Kapitulská 26, Bratislava

ÚVOD

Na jar roku 2017, páter Zdislaw Kijas OFMConv., relátor Kongregácie pre kauzy svätých, oznámil, že Svätý Otec by mal v najbližších mesiacoch vydať dokument, ktorý prinesie novú cestu kanonizačných procesov. Podotkol, že táto nová cesta môže ukázať svetu a Cirkvi nových svätcov – zvlášť z krajín, ktoré zažili prenasledovanie totalitnými režimami v dvadsiatom storočí. Táto výzva nás natoľko zaujala, že sme sa rozhodli na ňu odpovedať a bližšie sa tejto téme venovať. Počas licenciátnych štúdií v Ríme sme v roku 2017 absolvovali kurz určený pre budúcich postulátorov a spolupracovníkov v kanonizačných kauzách, ktorý každoročne organizuje Kongregácia pre kauzy svätých. Práve počas tohto kurzu sme pri hlbšej analýze danej problematiky zistili, že obeta života z lásky môže byť cestou ku kanonizovanej svätosti viacerých zosnulých veriacich aj z našej vlasti, a preto sme sa rozhodli venovať jej pozornosť aj počas nášho doktorandského štúdia.

Primárnym cieľom našej dizertačnej práce je analýza obety života z lásky ako nového titulu káz beatifikácií a kanonizácií, s poukázaním na možnosti jej využitia v eventualitych procesoch budúcich slovenských Božích služobníkov a služobníč s dôrazom na priebeh procesného skúmania v týchto kauzách. Na základe historického vývoja kanonizačného práva sme poukázali na dôvody, pre ktoré bolo potrebné v dnešných časoch pridať práve tento procesný titul do aktuálnej právnej úpravy, a zároveň sme analyzovali fakt, že reforma kanonizačného práva sa diala istým spôsobom v každej etape dejín Cirkvi.

Domnievame sa, že veriaci na Slovensku majú hlboko zakorenenú úctu k svätým, pričom ich príklad ich povzbudzuje a ich príhovor im pomáha. Avšak, ak by sme sa pozreli na zoznam beatifikovaných Slovákov a Sloveniek v modernej histórii, zistili by sme, že je medzi nimi veľká prevaha mučeníkov. Veríme, že slovenská cirkev nie je len miestom mučeníkov, ale aj vyznávačov¹ a tých, ktorí obetovali svoj život z lásky. Preto dúfame, že aj táto dizertačná práca môže podnietiť uvažovanie, či medzi zosnulými slovenskými veriacimi, ktorí zomreli v povesti svätosti, nie je niekto, kto by mohol byť po úspešnom procese daný za vzor pre veriacich v našej krajine.

Aj pri poslednej návšteve *ad limina apostolorum* slovenských biskupov v roku 2015 počas návštevy Kongregácie pre kauzy svätých vtedajší prefekt kardinál Angelo Amato povzbudil našich biskupov, aby sa začalo hovoriť o svedkoch viery aj v rámci ich ohlasovania, aby sa na ich príklad nezabudlo.² Pre každú krajinu je dôležité, aby mala svojich blahoslavených a svätých, ktorí sú, ako povedal Pavol VI., „občanmi neba so všetkými znakmi občanov zeme, sú priateľmi a bratmi, ktorých môžeme napodobňovať tak, ako oni napodobňovali Krista“.³ Ako občania, ktorí prešli pozemským životom v kultúre tej istej krajiny, sú nám blízki v uvažovaní a môžu nám byť ozajstnými nebeskými priateľmi. Vďaka ich príkladu a príhovoru môžeme aj my napredovať na ceste k svojej osobnej svätosti.

¹ V súčasnosti prebieha proces slovenských vyznávačov – kauza Božieho služobníka augustiniána Alojza Máriu Chmeľa je aktuálne v rímskej fáze na Kongregácii pre kauzy svätých, pričom diecézna fáza prebiehala v Rímskej diecéze, keďže tu brat Alojz Mária zomrel. Kauza redemptoristu Jána Mastiliaka bola na eparchiálnej úrovni otvorená v roku 2015. Ďalšie kauzy nádejných budúcich blahoslavených, ktoré sú aktuálne v procese, ako napríklad kauzy biskupov Jána Vojtaššáka, Michala Buzalku, Tomáša a Františka Munkovcov, Jána Havlíka, sú vedené cestou dokazovania mučeníctva.

² Porov. TLAČOVÁ KANCELÁRIA KONFERENCIE BISKUPOV SLOVENSKA. Návšteva biskupov ad limina apostolorum v Ríme (prvý deň návštevy). In: *tkkbs.sk* [online] [cit. 15.01.2020]. Dostupné na internete: <https://www.tkkbs.sk/view.php?cislocianku=20151109017>

³ PAVOL VI. Homília pri príležitosti beatifikácie Maximiliána Máriu Kolbeho (17. október 1971). In: *Acta Apostolicae Sedis*. 1971, roč. 63. s. 818-823.

Ak chceme, aby tí, ktorí obetovali svoj život z lásky a u veriacich existuje povedomie o ich svätosti a o tomto skutku, boli raz Cirkvou vyhlásení za blahoslavených, je potrebné najprv preskúmať zmeny, ktoré sa udiali v oblasti kanonizačného práva vydaním apoštolského listu vo forme *Motu proprio Maiorem hac dilectionem*. Je dôležité rozanalyzovať, akým spôsobom a za akých podmienok majú byť vedené kanonizačné kauzy týchto Božích služobníkov. Veríme, že aj táto dizertačná práca aspoň malou mierou prispeje k tomu, aby boli v našich slovenských diecézach začaté kanonizačné kauzy ľudí, ktorí obetovali svoj život z lásky. Aby obeta, ktorú priniesli, mohla inšpirovať ďalších veriacich na ceste k spáse ich duší, ktorá v Cirkvi vždy zostáva tým najvyšším zákonom.

OBSAH A ŠTRUKTÚRA DIZERTAČNEJ PRÁCE

Dizertačnú prácu sme rozdelili do troch kapitol. V prvej kapitole tejto práce sme bližšie nazreli na pojem svätosti vo všeobecnosti a poukázali na špecifickosť kanonizovanej svätosti, ktorá je výrazne užším pojmom. Zamerali sme sa na skutočnosť univerzálneho povolania ku svätosti, ktoré jasne zaznievalo najmä v Magistériu II. vatikánskeho koncilu a aktuálny Kódex kanonického práva ho v kán. 210 CIC pretavil do povinnosti viesť svätý život, ktorá je adresovaná všetkým veriacim. Ďalej sme sa venovali niektorým základným pojmom, s ktorými sa v kanonizačných procesoch môžeme stretnúť ako je rozlíšenie medzi beatifikáciou a kanonizáciou, rozdiel medzi pojmi Boží služobník, ctihodný Boží služobník a učiteľ Cirkvi. Poukázali sme na rozdiely medzi historickými a aktuálnymi kauzami a zadefinovali sme proces ekvivalentnej kanonizácie. Následne sme poukázali na špecifiká mučeníctva a vyznávania heroických čností, aby sme jasne odlíšili obeť života z lásky od ostatných dvoch ciest kanonizačného procesu. V poslednej časti tejto kapitoly sme detailne analyzovali obeť života z lásky ako novú skutkovú podstatu kanonizačných procesov s jej špecifikami, podmienkami, ktoré musia byť pre kanonizačný proces splnené a poukázali sme aj na proces, ktorým bola vovedená do aktuálnej právnej úpravy.

V druhej kapitole sme pomocou prierezu dejinami kanonizačného práva rozobrali, ako sa tento inštitút vyvíjal v priebehu dejín Cirkvi a ako v jednotlivých etapách dejín Cirkve rozlišovala, kto z jej zosnulých členov má byť veriacim daný za vzor hodný nasledovania. Taktiež sme poukázali na fakt, že kanonizačné právo sa vyvíjalo a v každej etape dejín bolo do istej miery reformované. V prvých storočiach Cirkvi bolo rozhodnutie o kanonizácii výsledkom spontánneho kultu veriacich na základe *vox populi*, neskôr do rozhodovania vstupovala cirkevná autorita, pričom o tomto období od šiesteho storočia sa hovorí ako o biskupskej kanonizácii. Od pontifikátu Alexandra III. nastáva ďalší posun a tým je obdobie pápežskej kanonizácie, ktorá sa plne rozvinula od pontifikátu Gregora IX. a kedy jedine pápež je kompetentným rozhodovať o tom, kto môže byť Cirkvou vyhlásený za svätého. Následne sa v dejinách nemenila autorita, ktorá rozhodovala o tom, kto bude vyhlásený za svätého, ale menil sa proces, ktorý predchádzal tomuto konvenčnému rozhodnutiu. V roku 1558 Sixtus V. založil Kongregáciu pre ríty, čím ustanovil dikastérium Rímskej kúrie, ktorému bola táto téma zverená. Ďalší pápeži, ktoré prispeli k rozvoju kanonizačného práva, boli Urban VIII. a to najmä dekrétmi zakazujúcimi nedovolený kult a povolením procedúry ekvivalentnej kanonizácie a tiež aj Benedikt XIV., ktorý ako kardinál svojim rozsiahlym dielom definoval a zhrnul kanonizačné právo v jednom súbornom diele. V dvadsiatom storočí sa začína éra Kódexu kanonického práva, pričom v prvom Pio-benediktínskom boli procesy beatifikácie a kanonizácie upravené kódexovými normami, pričom v aktuálne platom Kódexe kanonického práva vydanom v roku 1983 sú upravené mimokódexovými normami a kanonizačné procesy sa riadia primárne osobitným pápežským zákonom. Táto posledná

právna úprava je výsledkom veľkej a významnej reformy kanonizačného práva, ktorá sa udiala v dvadsiatom storočí, pričom bola začatá Jánom XXIII. a zakončená Jánom Pavlom II. Posledná reforma, ktorú v roku 2017 zaviedol pápež František umožnila vovodenie obety života z lásky ako nového a samostatného titulu kanonizačných procesov.

V tretej kapitole sme na základe dostupných prameňov práva a porovnávania procesov vedených ostatnými dvomi skutkovými podstatami vypracovali priebeh procesného skúmania beatifikačnej kauzy, ktorá bude vedená cestou dokazovania obety života z lásky. Zamerali sme sa nielen na fázu prebiehajúcu v diecéze či eparchii, ale aj na druhú fázu procesu, ktorá bude prebiehať na Kongregácii pre kauzy svätých. Načrtli sme priebeh konania o zázraku, pretože zázrak, ktorý sa udial po smrti Božieho služobníka a na jeho príhovor, je vyžadovaný už pre beatifikáciu tých, ktorí obetovali svoj život z lásky. V závere tejto kapitoly sme uviedli niekoľko príkladov zosnulých, ktorých kauza by mohla byť vedená cestou obety života z lásky. Ide buď o osoby, ktoré zomreli v povesti svätosti, alebo o blahoslavených, či svätých, ktorých procesy boli vedené v minulosti predtým, než bolo možné viesť proces aj cestou obety života z lásky.

ZÁVER

Za významný deň pre kanonizačné právo je považovaný 11. júl 2017, pretože práve v tento deň došlo k rozšíreniu možnosti stať sa blahoslaveným, resp. svätým – aj na základe obety života vychádzajúcej lásky. Pred touto právnou úpravou povyšovala Cirkev na oltár svätosti iba zosnulých veriacich, u ktorých bolo preukázané mučenie alebo vykonávanie heroických čností. V súčasnosti je možné viesť kanonizačný proces aj u osôb, ktoré podstúpili obeť života z lásky a vytrvali v nej až do svojho konca života. Ich smrť mala spojitosť so skutkom, ktorým obetovali svoj život, a nastala v krátkom čase po ňom. Je však nevyhnutné dokázať v týchto procesoch skutočnosť, že kandidáti za života praktizovali kresťanské čnosti, pričom postačuje riadny stupeň ich vykonávania. Aktuálna právna úprava vyžaduje už na blahorečenie tých, ktorí nasledovali vo svojom živote Krista skutkom obety života z lásky, dokázanie aspoň jedného zázraku, ktorý sa udial po ich smrti a na ich príhovor.⁴

Čo sa týka dejinného vývoja kanonizačného práva, táto procedúra zaznamenala v každej etape nejaké zmeny alebo reformy. Procedúra, ktorou Cirkev rozlišovala, kto z jej členov by mal byť uctievaný ako svätý či blahoslavený, nemala vždy formu procesného skúmania, ako je tomu dnes, ale prešla a prechádza určitým vývojom. V prvotnej Cirkvi išlo o prejavy spontánneho kultu veriacich, ktoré neskôr nahradila procedúra *elevatio et translatio* vedená miestnym biskupom, preto môžeme v tom období hovoriť o biskupskej kanonizácii. Neskôr do niektorých kanonizačných procesov vstupoval aj pápež, pričom až Alexander III. vďaka dekrétu *Audivimus* prišiel s pápežskou rezerváciou kanonizácií. *Audivimus* neskôr zahrnul Rajmund z Peňafortu do *Decretalia* Gregora IX., čím sa stali univerzálnym zákonom a pápež jedinou kompetentnou autoritou, ktorá mohla vydať konečné rozhodnutie o kanonizácii. V ďalších etapách vývoja bolo kanonizačné právo reformované, ale vždy zostáva konečné rozhodnutie o kanonizácii na Rímskom veľkňazovi a neskôr sa k nej pridáva aj beatifikácia. Preto sa aj vovodenie nového titulu obety života z lásky uskutočnilo prostredníctvom listu pápeža Františka vo forme *Motu proprio*, lebo iba on ako kompetentná autorita mohol o tejto skutočnosti rozhodnúť. Avšak text vyhlásenia a odborné skúmania prebiehali vo fázach pred vydaním tohto dokumentu najmä na Kongregácii pre kauzy svätých,

⁴ Porov. FRANTIŠEK, *Maiorem hac dilectionem*, čl. 2.

ktorá – ako nástupca Kongregácie pre ríty – je dikastériom Rímskej kúrie, ktorému bola táto matéria zverená.

Pridanie obety života z lásky nebolo ničím novým, čo by sa v dejinách Cirkvi už neuskutočnilo. V prvých storočiach existovala v Cirkvi iba jedna skutková podstata a svätcom sa mohol stať len mučeník. Bolo to spôsobené najmä politickou situáciou Rímskej ríše, v ktorej kresťanstvo vzniklo. Avšak po vydaní Milánskeho ediktu v roku 313, keď už ľudia žili v slobode, sa začal meniť aj koncept svätca, čo malo za následok vznik skutkovej podstaty vyznávačov. Spôsob, akým bola do praxe Cirkvi vovedená obeta života z lásky a akým vyznávači, bol rozdielny. Zatiaľ čo o obete života z lásky rozhodol Rímsky veľkňaz, vyznávači začali byť uctievaní ako svätci na základe *vox populi* vychádzajúceho zo spontánnej úcty veriacich.

Keďže v súčasnosti neexistuje žiadny blahoslavený alebo svätý, ktorého kanonizačný proces by bol vedený obetou života z lásky, nemohli sme vo svojej dizertačnej práci čerpať z *Positio* káuz, ktorých proces už touto cestou na Kongregácii prebiehal. Preto sme sa pokúsili pomocou právnych noriem a s porovnaním káuz, ktoré prebiehali inými procesnými cestami, vytvoriť priebeh procesného skúmania kauzy, ktorá by bola vedená z titulu obety života z lásky. Tento náčrt procesného priebehu môže pomôcť v prípade eventuálnych procesov, ktorých diecézna alebo eparchiálna fáza by prebiehala na Slovensku. Keďže v slovenčine ešte nie je k dispozícii dostatok prameňov, ktoré pojednávajú o priebehu kanonizačných káuz, aj tvorba tejto dizertačnej práce bola veľmi náročná a primárne sme sa museli opierať najmä o zahraničné pramene a literatúru. Jej inovatívnosť spočíva v tom, že ide zatiaľ o jednu z mála prác ohľadom obety života z lásky ako novej skutkovej podstaty kanonizačného procesu. Spomenieme napríklad skutočnosť, že zatiaľ neexistuje ani oficiálny preklad apoštolského listu vo forme *Motu proprio Maiorem hac dilectionem* do slovenčiny.

Sme presvedčení, že Cirkev má na našom území medzi svojimi zosnulými členmi viacerých hrdinov, ktorí oslávili Krista vo svojom živote práve skutkom obety života z lásky. Ich príklad by bolo osožné dať za vzor putujúcej Cirkvi. Ak slovenská cirkev chce, aby svedectvo jej členov neupadlo do zabudnutia, ale aby sa vyzdvihla ich hrdinská láska, ktorá bola taká veľká, že mnohí z nich dokázali obetovať svoj život v prospech druhých, je vhodné začať čo najskôr s procesmi, ešte kým je možné vypočuť očitých svedkov. Už pápež Ján Pavol II. apeloval na miestne cirkvi, aby sa – nakoľko je to možné – nestratili ich svedectvá a zozbierala sa potrebná dokumentácia.⁵ Taktiež kardinál Angelo Amato počas svojej homílie pri príležitosti beatifikácie Titusa Zemana poukázal na skutočnosť nešťastnej komunistickej diktatúry, ktorá počas minulého storočia pretvorila našu krajinu na smutný väzenský tábor. Avšak aj v tejto klíme autentického prenasledovania sa našli kresťania, ktorí ukázali, že láska je silnejšia ako hnev, a že pravda nakoniec zvíťazí nad klamstvom. Táto skúška kresťanskej komunity posilnila vieru mnohých a poskytla množstvo svedectiev.⁶ Práve komunistická diktatúra, ale nielen ona, podnietila hrdinstvo viacerých veriacich. Je na zvážení predstaviteľov Cirkvi – ktorá dnes žije v náboženskej slobode, aj keď je ešte stále ohrozovaná mnohými negatívnymi vplyvmi, čo spravia s týmito svedectvami, ktoré môžu byť posilou a vzorom pre kresťanov dvadsiateho prvého storočia. Je cenné uchovať ich a práve kanonizačné skúmanie môže byť cestou pre zaznamenanie a rozšírenie týchto svedectiev, ktoré môže inšpirovať ostatných veriacich na ceste k ich vlastnej svätosti, naplňajúc tak najvyšší zákon Cirkvi, ktorým je spása duší.

⁵ Porov. JÁN PAVOL II., *Terzo millenio adveniente*, čl. 37.

⁶ Porov. AMATO, *I Santi e la Madre di Dio*, s. 277.

ZOZNAM POUŽITÝCH PRAMEŇOV A LITERATÚRY

Pramene

- II. VATIKÁNSKY KONCIL. Dogmatická konštitúcia o Cirkvi *Lumen gentium* (21. novembra 1964). In: *Acta Apostolicae Sedis*. 1965, roč. 57, s. 5-64.
- II. VATIKÁNSKY KONCIL. Pastoralná konštitúcia o Cirkvi v súčasnom svete *Gaudium et Spes* (7. december 1965). In: *Acta Apostolicae Sedis*. 1966, roč. 58, s. 1025-1120.
- ALEXANDER III. *Audivimus*. In: MIGNE, Jacques Paul. *Alexandri III Romani Pontificis Opera omnia, id est epistolae et privilegia, ordine chronologico digesta, accedunt variorum ad ipsum epistolae*. Lutetiae Parisiorum: excudebatur et venit apud J.-P. Migne editorem, 1855, s.1258-1263.
- Biblia. Sväté písmo Starého a Nového zákona*. Trnava: Spolok svätého Vojtecha, 2013. ISBN 978-80-7162-996-2.
- BENEDIKT XVI. Encyklika *Deus caritas est* (25. december 2005). In: *Acta Apostolicae Sedis*. 2006, roč. 98, s. 217-252.
- BENEDIKT XVI. Encyklika *Spe salvi* (30. november 2007). In: *Acta Apostolicae Sedis*. 2007, roč. 99, s. 985-1027.
- BENEDIKT XVI. Inštrukcia *Sanctorum Mater* (17. mája 2007) In: *Acta Apostolicae Sedis*. 2007, roč. 99, s. 465-510.
- Codex Iuris Canonici auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgates*. In: *Acta Apostolicae Sedis*. 1983, roč. 75/2, s. 1-317.
- Codex Iuris Canonici auctoritate Benedicti PP. XV promulgates*. In: *Acta Apostolicae Sedis*. 1917, roč. 9/2, s. 1-471.
- CONCILIUM TRIDENTINUM. *Decretum Mandat sancta Synodus, session XXV*. In: DENZINGER, Henrich. *Enchiridion symbolorum definitionum et declarationum de rebus fidei et morum*. Friburgi Brisg.; Barcinone: Herder, 1953, čl. 984-988.
- FRANTIŠEK. *Apoštolská exhortácia Gaudete et exsultate* [online] [cit. 15.06.2019]. Dostupné na internete: <https://www.kbs.sk/obsah/sekcia/h/dokumenty-a-vyhlasenia/p/dokumenty-papezov/c/apostolska-exhortacia-gaudete-et-exsultate>
- FRANTIŠEK. *Apoštolský list pri príležitosti beatifikácie Titusa Zemana*. [online] [cit. 05.10.2019]. Dostupné na internete: <https://tituszeman.sk/apostolsky-list/>
- FRANTIŠEK. *Apoštolský list vo forme Motu proprio Maiorem hac dilectionem* (11. júla 2017). In: *Acta Apostolicae Sedis*. 2017, roč. 109, s. 831-834.
- GREGOR IX. *Decretalia*. [online] [cit. 11.10.2019]. Dostupné na internete: https://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost13/GregoriusIX/gre_3t45.html
- INOCENT XI. Dekréty, ktoré je potrebné dodržať v kauzách beatifikácií a kanonizácií svätých. In: BENEDIKT XIV. *De Servorum Dei Beatificatione et Beatorum Canonizatione – La Beatificazione dei Servi di Dio e la Canonizzazione dei Beati*, v. II/2. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2013. s. 557-565.
- JÁN PAVOL II. *Apoštolská koštitúcia Divinus Perfectionis Magister* (25. január 1983). In: *Acta Apostolicae Sedis*. 1983, roč. 75, s. 349-355.
- JÁN PAVOL II. *Apoštolská konštitúcia Pastor Bonus* (28. júna 1988). In: *Acta Apostolicae Sedis*. 1988, roč. 80, s. 841-930.
- JÁN PAVOL II. *Apoštolský list, ktorým sa ctihodná Zdenka Schelingová vyhlasuje za blahoslavenú* (14. september 2003). In: *Acta Apostolicae Sedis*. 2004, roč. 96, s. 733-734.

- JÁN PAVOL II. Apoštolský list Nuovo millennio inuente (6. januára 2001). In: *Acta Apostolicae Sedis*. 2001, roč. 93, s. 266-309.
- JÁN PAVOL II. Apoštolský list Terzo millennio adveniente (10. november 1994). In: *Acta Apostolicae Sedis*. 1995, roč. 87, s. 5-41.
- JÁN PAVOL II. Encyklika Veritatis splendor (6. august 1993). In: *Acta Apostolicae Sedis*. 1993, roč. 85, s. 1134-1228.
- JÁN PAVOL II. Posynodálna apoštolská exhortácia Christifidelis laici (30. December 1988). In: *Acta Apostolicae Sedis*. 1989, roč. 81, s. 393-521.
- Katechizmus Katolíckej cirkvi*. Trnava: Spolok svätého Vojtecha, 1998. ISBN 80-7162-253-2.
- KONGREGÁCIA PRE BOŽÍ KULT A DISCIPLÍNU SVIATOSTÍ. Direktórium o ľudovej zbožnosti a liturgii. Zásady a usmernenia. Trnava: Spolok svätého Vojtecha, 2005. ISBN 80-7162-547-7.
- KONGREGÁCIA PRE KAUY SVÄTÝCH – ARCHÍV. *Relatio et Vota, Congressus Peculiaris*, Prot. n. VAR. 7434/14.
- KONGREGÁCIA PRE KAUY SVÄTÝCH – ARCHÍV. *List pápežovi Františkovi zo dňa 26. novembra 2016*, Prot. n. VAR. 7454/16.
- KONGREGÁCIA PRE KAUY SVÄTÝCH. *Dekrét o mučeníctve Božieho služobníka Titusa Zemana*. (27. februára 2017). [online] [cit. 14.02.2020]. Dostupné na internete: <https://tituszeman.sk/page/wp-content/uploads/2017.02.27-Zeman-Titus-SVK-final.pdf>
- KONGREGÁCIA PRE KAUY SVÄTÝCH. Inštrukcia ohľadne udeľovania titulu učiteľ Cirkvi. In: CRISCUOLO, Vincenzo, PELLEGRINO, Carmelo, SARNO, Robert. *Le Cause dei Santi sussidio per lo „Studium“*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2018, s. 629-637.
- KONGREGÁCIA PRE KAUY SVÄTÝCH. Inštrukcia Reliquiae in Ecclesia: fides et conservatio. (8. december 2017). In: *Acta Apostolicae Sedis*. 2018, roč. 110, s. 119-129.
- KONGREGÁCIA PRE KAUY SVÄTÝCH. Normae servandae in Inquisitionibus ab Episcopis faciendis in Causis Sanctorum. (7. februára 1983). In: *Acta Apostolicae Sedis*. 1983, roč. 75, s. 396-403.
- KONGREGÁCIA PRE KAUY SVÄTÝCH. Norme sull'amministrazione dei beni delle Cause di beatificazione e canonizzazione (7. marec 2016). In: *Acta Apostolicae Sedis*. 2016, roč. 108, s. 495-498.
- KONGREGÁCIA PRE KAUY SVÄTÝCH. *Nuove procedure nei riti della beatificazione*. (29. september 2005). [online] [cit. 05.04.2018]. Dostupné na internete: http://www.causesanti.va/content/causadeisanti/it/documenti/riti-di-beatificazione_it.html
- KONGREGÁCIA PRE KAUY SVÄTÝCH. *Positio peculiaris*. ad usum internum.
- KONGREGÁCIA PRE KAUY SVÄTÝCH. Regolamento della Congregazione della Cause dei Santi. (15. marca 2001). In: RODRIGO, Rodrigo. *Manuale delle Cause di beatificazione e canonizzazione*. Roma: Institutum Historicum Augustinianorum Recollectorum, 2004, s. 460-490.
- KONGREGÁCIA PRE KAUY SVÄTÝCH. Regulae Consultationis ad medicos Congregationis de causis Sanctorum. (24. august 2016). In: *Acta Apostolicae Sedis*. 2016, roč. 108, s. 1004-1009.
- KONGREGÁCIA PRE NÁUKU VIERY. Vysvetlenie ohľadom umelého potratu. In: *kbs.sk* [online] [cit. 17.07.2019]. Dostupné na internete: <https://www.kbs.sk/obsah/sekcia/h/dokumenty-a-vyhlasenia/p/dokumenty-vatikanskych-uradov/c/vysvetlenie-umely-potrat-2010>

- MONUMENTA GERMANIE HISTORICA ed. *Concilia aevi Karolini. Tomus I.* Hannoverae: Hahn, 1906. ISBN 978-3-447-17312-4.
- PAVOL VI. Apoštolský list vo forme Motu proprio Sanctitatis clarior (19. marca 1969). In: *Acta Apostolicae Sedis*. 1969, roč. 61, s.149-153.
- PAVOL VI. Bula Regimini Ecclesiae Universae (15. august 1967). In: *Acta Apostolicae Sedis*. 1967, roč. 59, s. 885-928.
- PIUS XI. Apoštolský list vo forme Motu proprio Già da qualche tempo (6. február 1930). In: *Acta Apostolicae Sedis*. 1930, roč. 22, s. 9-19.
- PIUS XII. Allocuzione alla Sacra Rota Romana (1. október 1942). In: *Acta Apostolicae Sedis*. 1942, roč. 34, s. 338-343.
- PONTIFICIA COMMISSIO CODICI IURIS CANONICI RECOGNOSCENDO. *Schema canonum de modo procedendi pro tutela iurium seu de proces sibus*. Città del Vaticano: Typis Polyglottis Vaticanis, 1976.
- PONTIFICIA COMMISSIO CODICI IURIS CANONICI RECOGNOSCENDO. *Schema Codicis Iuris Canonici iuxta animadversiones S.R.E. Cardinalium, Episcoporum Conferentiarum, Dicasteriorum Curiae Romanae, Universitatum Facultatumque ecclesiarum necnon Superiorum Institutum vitae consecratae recognitum*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 1980.
- SACRA CONGREGATIO ROMANAE ET UNIVERSALIS INQUISITIONIS. Dekréty promulgované Urbanom VIII. z 13. marca a 2. októbra 1625. In: BENEDIKT XIV. *De Servorum Dei Beatificatione et Beatorum Canonizatione – La Beatificazione dei Servi di Dio e la Canonizzazione dei Beati v. II/2*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2013, s. 499-504. ISBN 9788820991814.
- SIXTUS V. Apoštolská konštitúcia Immensa aeterni Dei. In: TOMASSETTI, A. ed. *Bullarum diplomatum et privilegiorum sanctorum romanorum pontificum Taurinensis editio locupletior facta collectione novissima plurium brevium, epistolarum, decretorum actorumque S. Sedis a s. Leone Magno usque ad praesens, v. VIII*. Augustae Taurinorum: Seb. Franco, H. Fory et Henrico Dalmazzo editoribus, 1863, s. 985-999.
- Trestný zákon č. 300/2005 Z. z.*
- URBAN VIII. Dekrét Caelestis Hierusalem cives. In: TOMASSETTI, A. ed. *Bullarum diplomatum et privilegiorum sanctorum romanorum pontificum Taurinensis editio locupletior facta collectione novissima plurium brevium, epistolarum, decretorum actorumque S. Sedis a s. Leone Magno usque ad praesens, v. XIV*. Augusta Taurinorum: A. Vecco et sociis editoribus, 1868, s. 436-440 .
- Ústava Slovenskej republiky č. 460/ 1992 Zb.*
- Zákon č. 13/2010 Z. z. o pohrebníctve.*
- Zmluva čl. 326/2001 Z. z. Základná zmluva medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou.*

Bibliografia

- ACCATTOLI, Luigi. Nuovi martiri nell'Italia di oggi. In: ELBERTI Arturo. ed. *La Santità*. Napoli: Chirico, 2001, s. 133-162. ISBN 88 87773 64 5
- ADAM, Anton. Svätosť ako naplnenie antropologického vzťahu k Bohu. In: *Acta facultatis theologicae Universitatis Comenianae Bratislaviensis*. 2019, roč. 16, č. 1, s. 18-30. ISSN 1335-8081.
- ALBUQUERQUE, Antonio. *Breve Apostolico e Lettera Decretale*. Città del Vaticano: Congregazione delle cause dei Santi, 2017, *ad usum internum*.

- ANTONELLI, Francesco. Proč se při kanonizačních kauzách vyžadují zázraky? In: *Adnotatio iurisprudentialiae*. 2012, roč. 7, č. 34, s. 131-136.
- AMATO, Angelo. *I Santi, Apostoli di Cristo Risorto*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2015. ISBN 978-88-209-9506-5.
- AMATO, Angelo. *I Santi e la Madre di Dio*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2018. ISBN 978-88-266-0092-5.
- AMATO, Angelo. *I Santi ministri della carità*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2017. ISBN 978-88-209-9987-2.
- AMATO, Angelo. *I Santi profeti della speranza*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2014. ISBN 978-88-209-9296-5.
- AMATO, Angelo. *I Santi testimoni della fede*. Città del Vaticano : Libreria Editrice Vaticana, 2012. ISBN 978-88-209-8766-4.
- AMATO, Angelo. *Santi e Beati. Come procede la Chiesa?* Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2016. ISBN 978-88-209-9920-9.
- AMATO, Angelo, GORI, Nicola. Nuova via per la santità. In: *L'Osservatore Romano* (26. august 2017). 2017, roč. 157, č. 194, s. 8.
- APECITI, Ennio. L'evoluzione storica delle procedure ecclesiastiche di canonizzazione, In: *Quaderni diritto ecclesiale*. 2002, roč. 15, č. 1, s. 58-90. ISSN 1124-1179.
- BARTOLUCCI, Marcello. L'amore più grande: dare la vita per i fratelli. In: KONGREGÁCIA PRE KAUKZY SVÄTÝCH. *L'offerta della vita nelle cause dei Santi*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2017, s. 33-67. ISBN 978-88-266-0041-3.
- BARTOLUCCI, Marcello. Příloha k apoštolskému Motu proprio „Maiorem hac dilectionem“ o obětování života v kauzách svatořečení. In: *Aktá České biskupské konference*. 2017, č. 12, s. 72-77. ad usum internum.
- BARTOLUCCI, Marcello. Una quarta via per la beatificazione. In: *L'Osservatore Romano* (12. júl 2017). 2017, roč. 157, č. 158, s. 7.
- BARTOLUCCI, Marcello. Attività del cardinale Giuseppe Casoria nella Congregazione delle Cause dei Santi (1973-1981, 1983-1988). In: MORONI, Antonio, PINTO, Carlo, BARTOLUCCI, Marcello. eds. *Sacramenti, liturgia, cause dei santi: studi in onore del cardinale Giuseppe Casoria*. Napoli: Campania Notizie – Editoriale comunicazioni sociali, 1992, s. 503-539.
- BENEDIKT XIV. *De Servorum Dei Beatificatione et Beatorum Canonizatione – La Beatificazione dei Servi di Dio e la Canonizzazione dei Beati v. I/1*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2010. ISBN 978-88-209-8409-0.
- BENEDIKT XIV. *De Servorum Dei Beatificatione et Beatorum Canonizatione – La Beatificazione dei Servi di Dio e la Canonizzazione dei Beati v. I/2*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2011. ISBN 978-88-209-8588-2.
- BENEDIKT XIV. *De Servorum Dei Beatificatione et Beatorum Canonizatione – La Beatificazione dei Servi di Dio e la Canonizzazione dei Beati v. II/1*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2012. ISBN 978-88-209-8931-6.
- BENEDIKT XIV. *De Servorum Dei Beatificatione et Beatorum Canonizatione – La Beatificazione dei Servi di Dio e la Canonizzazione dei Beati v. II/2*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2013. ISBN 978-88-209-9181-4.
- BENEDIKT XIV. *De Servorum Dei Beatificatione et Beatorum Canonizatione – La Beatificazione dei Servi di Dio e la Canonizzazione dei Beati v. III/1*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2015. ISBN 978-88-209-9640-6.

- BENEDIKT XIV. *De Servorum Dei Beatificatione et Beatorum Canonizatione – La Beatificazione dei Servi di Dio e la Canonizzazione dei Beati v. III/2*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2017. ISBN 978-88-209-9998-8.
- BENEDIKT XIV. *De Servorum Dei Beatificatione et Beatorum Canonizatione – La Beatificazione dei Servi di Dio e la Canonizzazione dei Beati v. IV/1*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2018. ISBN 978-88-266-0130-4.
- BENEDIKT XVI. *Insegnamenti di Benedetto XVI. vol. III/2*. Città del Vaticano : Libreria Editrice Vaticana, 2008. ISBN 978-88-209-8071-9.
- BENEDIKT XVI. Správa kardinálovi Josému Saraivovi Martinsovi pri príležitosti plenárneho zasadnutia Kongregácie pre kauzy svätých, dňa 24 apríla 2006. In: BENEDIKT XVI. *Insegnamenti di Benedetto XVI., II/1*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2007, s. 494-498. ISBN 978-88-209-7935-5.
- BONZANNI, Luca. «Prima gli altri»: don Giuseppe Berardelli e lo „stile“ bergamasco. In: *avvenire.it* [online] [cit. 26.03.2020]. Dostupné na internete: <https://www.avvenire.it/attualita/pagine/pensate-prima-agli-altri-don-giuseppe-berardelli-e-lo-stile-dei-preti-bergamaschi>
- BURINI, Clara. ed. *Policarpo di Smirne Lettera ai filippesi, martirio*. Bologna: Edizioni Dehoniane, 1998. ISBN 8810206177.
- CAMILLERI, Antoine. Intervento di sottosegretario per i rapporti con gli stati, in occasione della presentazione di „Persecution of christians review“. In: *Vatican.va* [online] [cit. 17.06.2019]. Dostupné na internete: http://w2.vatican.va/roman_curia/secretariat_state/2019/documents/rc-seg-st-20190715_camilleri-cristiani_it.html
- CAPRILE, Giovanni. *Il Concilio Vaticano II: cronache del Concilio Vaticano II. Secondo periodo 1963-1964, vol. III*. Roma: La Civiltà Cattolica, 1966.
- CAPRILE, Giovanni. *Il Concilio Vaticano II: cronache del Concilio Vaticano II. Terzo periodo 1964-1965, vol. IV*. Roma: La Civiltà Cattolica, 1965.
- CASIERI, Antonio. *Postulatorum Vademecum (editio altera)*. Roma: Studium pro causis sanctorum congregationis, 1985.
- CATENARO, Anna Egídia. *Il concetto di martirio e la valutazione delle prove nelle cause dei Santi*. Roma : Pontificia Università Lateranense, 2004.
- CICILIOT, Valentina. *Donne sugli altari: le canonizzazioni femminili di Giovanni Paolo II*. Roma: Viella, 2018. ISBN 978-88-6728-945-5.
- CONGREGATIO DE CAUSIS SANCTORUM. *Canonizationis b. Zdislavae de Lemperk, Positio super vita, virtutibus et cultu*. Roma: Tipografia Guerra s.r.l., 1993.
- CONGREGATIO DE CAUSIS SANCTORUM. *Canonizationis b. Zdislavae de Lemperk, Relatio et vota dei consultori storici*. Roma: Tipografia Guerra s.r.l., 1993.
- CONGREGATIO DE CAUSIS SANCTORUM. *Mediolanen. Canonizationis Servae Dei Ioanne Beretta in Molla matris familiae. Positio super virtutibus, informatio*. Roma: Tipografia Guerra, 1989, s. 1-193.
- CRISCUOLO, Vincenzo. *La „Positio“ sulle virtù e sul martirio: significato, composizione, struttura*. Roma: Congregazione delle Cause dei Santi, 2017.
- CRISCUOLO, Vincenzo, PELLEGRINO, Carmello, SARNO, Robert. *Le Cause dei Santi sussidio per lo „Studium“*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2018. ISBN 978-88-266-0030-7.

- CRISCUOLO, Vincenzo, OLS, Daniel, SARNO, Robert. *Le cause dei santi: sussidio per lo „Studium“*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2014. ISBN 978-88-209-9333-7.
- ČESKÁ BISKUPSKÁ KONFERENCE. Malý slovník pojmů k Motu proprio „Maiorem hac dilectionem“. In: *Aktá České biskupské konference*, 2017, č. 12, s. 78. ad usum internum.
- DALLA TORRE, Giuseppe. *Santità e diritto: sondaggi nella storia del diritto canonico*. Torino: Giappichelli, 1999. ISBN 88 348 8232 6.
- DALLA TORRE, Giuseppe. Santità ed economia processuale. L'esperienza giuridica da Urbano VIII a Benedetto XIV. In: *Archivio giuridico*. 1991, č. 211, s. 9-48. ISSN 11226706.
- DA RIESE, Fernando. *Per amore della vita: Gianna Beretta Molla, medico e madre*. Roma: Citta Nuova editrice, 1979.
- DA SILVA GONZALES, Nuno. S. Luigi Gonzaga, la Compagnia di Gesù e il Collegio Romano. In: PAGANELLA Manlio. ed. *Atti di Convegno Nazionale San Luigi Gonzaga, la compagnia di Gesù, La diffusione della spiritualità aloisiana nel mondo*. Castiglione delle Stivere: Edizioni L'ortonic, 2019. ISBN 978-88-6400-084-8.
- DELL'ORO, Ferdinando. *Beatificazione e canonizzazione: «excursus» storico-liturgico*. Roma: C.L.V. - Edizioni Liturgiche, 1997. ISBN 88-866-5518-5.
- DEL POZZO, Massimo, LLOBELL, Joaquín, MIÑAMBRES, Jesús. *Norme procedurali canoniche commetate*. Roma: Coletti a San Pietro, 2013. ISBN 978-88-871-2916-8.
- DEL RE, Niccolò. *La Curia Romana: lineamenti storico-giuridici*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 1998. ISBN 88-209-2398-X.
- DUDA, Ján. *V službe Božieho kráľovstva*. Bratislava: Serafín, 1997. ISBN 80-853-1075-9.
- DURANTE, Simona. Natura e storia dell'Archivio della Congregazione delle Cause dei Santi. In: *causedeisanti.va* [online] [cit. 19.01.2020]. Dostupné na internete: www.causesanti.va/content/dam/causesanti/documenti/Articolo%20Simona%20Durante.pdf
- ESZER, Ambrogio. La congregazione delle cause dei Santi. In: BONNET, Piero Antonio. ed. *La Curia Romana nella Costituzione Apostolica Pastor Bonus*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 1990, s. 309-329.
- FERRI, Edgarda. *Luigi Gonzaga*. Milano: Figlie di San Paolo, 1991.
- FILIPAZZI, Antonio Guido. *La prova del martirio nella prassi recente della Congregazione delle Cause dei Santi*. Roma: Tip. Pioda Gianfranco, 1992.
- FRANTIŠEK. Chi dimuisce e chi cresce. In: *Vatican.va* [online] [cit. 08.10.2019]. Dostupné na internete: http://www.vatican.va/content/francesco/it/cotidie/2014/documents/papa-francesco-cotidie_20140509_chi-dimuisce-e-chi-cresce.html
- FRUTAZ, Pietro Amato. *La Sezione Storica della Sacra Congregazione dei Riti. Origini e metodo di lavoro*. Roma: Tipografia Poliglota Vaticana, 1963.
- GANGOITI, Benito. Verso un „sensus plenior“ del martirio. In: MORONI, Antonio, PINTO, Carlo, BARTOLUCCI, Marcello. eds. *Sacramenti, liturgia, cause dei santi : studi in onore del cardinale Giuseppe Casoria*. Napoli: Campania Notizie – Editoriale comunicazioni sociali, 1992, s. 589-604.
- GARAU, Federico. Casnigo, dà respiratore a un altro: don Giuseppe muore di Coronavirus. In: *ilgiornale.it* [online] [cit. 26.03.2020]. Dostupné na internete: <https://www.ilgiornale.it/news/cronache/casnigo-d-respiratore-altro-don-giuseppe-muore-coronavirus-1845475.html>

- GEROSA, Libero. Santità e diritto canonico. In: *La scuola cattolica*. 1997, roč. 125, s. 661-674. ISSN 1827-529X.
- GHERARDINI, Brunero. La santità della Chiesa nella teologia dell'epoca post-tridentina. In: MAZZOTTA, Guido, ILUNGA MUYA, Juvénal. eds. *Veritas in caritate. Miscellanea di studi in onore del card. Saraiva Martins*. Roma: Urbaniana University Press, 2003, s. 89-112. ISBN 88-401-3798-X.
- GIOVANNUCCI, Pierluigi. *Canonizzazioni e infallibilità pontificia in età moderna*. Brescia: Morcelliana, 2008. ISBN 978-88-372-2264-2.
- GLAVE, Basso. *L'attuale procedura nelle Cause dei Santi*. Roma: Pontificia Università San Tommaso D'Aquino, 1993.
- GREGOR NYSSKÝ. *De oratione dominica, De beatitudinibus*. Leiden, New York, Köln: Brill, 1992. ISBN 90-04-09598-5.
- GUTIÉRREZ, José Luis. *Certeza morale nelle cause di canonizzazione, specialmente nella dichiarazione del martirio. Estratto da: „Relatio et vota“ super martyrio S.D. Braulii M. Corres et sociorum*. [S.l.] : [s.n.], 1990.
- GUTIÉRREZ, José Luis. I Consultori della Congregazione delle Cause dei Santi In: *Ius Ecclesiae*. 2011, roč. 23, č. 2, s. 393-412. ISSN 1120-6462.
- GUTIÉRREZ, José Luis. La certezza morale nelle cause di canonizzazione, specialmente nelle dichiarazioni del martirio. In: *Ius Ecclesiae*. 1991, roč. 3, č. 2. ISSN 1120-6462.
- GUTIÉRREZ, José Luis. La proclamazione della Santità nella Chiesa. In: *Ius Ecclesiae*. 2000, roč. 12, č. 2. ISSN 1120-6462.
- GUTIÉRREZ, José Luis. Le cause di beatificazione e di canonizzazione. In: GRUPPO ITALIANO DOCENTI DI DIRITTO CANONICO. *I giudizi nella Chiesa, Processi e procedure speciali : XXV Incontro di studio, Villa S.Giuseppe – Torino: 29 giugno – 3 luglio 1998*. Milano: Glossa, 1999, s. 269-309. ISBN 88-7105-102-5.
- GUTIÉRREZ, José Luis. Le cause di beatificazione e di canonizzazione. In: GRUPPO ITALIANO DOCENTI DI DIRITTO CANONICO. *Il diritto nel mistero della Chiesa IV*. Roma: Pontificia Università Lateranense, 2014, s. 457-474. ISBN 978-88-465-0951-2.
- GUTIÉRREZ, José Luis. *Studi sulle cause di canonizzazione*. Milano: Giuffrè, 2005. ISBN 88-14-11866-3.
- HABOVŠTIK, Anton. *Za mrakmi je moje milované Slnko. Blahoslavená sestra Zdenka – obeť lásky i násilia*. Bratislava: Lúč, 2010. ISBN 978-80-7114-813-5.
- HERTLING, Ludwig. Materiali per la storia del processo di canonizzazione. In: *Gregorianum*. 1935. roč. 16, s. 171-173.
- HUIZINGA, Johan. *L'autunno del Medioevo*. Roma: Newton & Compton, 1992. ISBN 978-88-541-2361-8.
- HÜNERMANN, Viliam. *Na ostrov smrti*. Nitra: Spoločnosť Božieho Slova, 2007. ISBN 978-80-85223-79-8.
- CHIAPETTA, Luigi. *Il Codice di diritto canonico: commento giuridico-pastorale. I*. Roma: Edizioni Dehoniane, 2011. ISBN 978-88-104-0883-4.
- CHIAPETTA, Luigi. *Il Codice di diritto canonico: commento giuridico-pastorale. II*. Roma: Edizioni Dehoniane, 2011. 978-88-10-40884-1.
- JÁN PAVOL II. Homília pri príležitosti kanonizácie Maximiliána Máriu Kolbeho (10. októbra 1982). In: JÁN PAVOL II. *Insegnamenti di Giovanni Paolo II. v.V/3*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 1982, s. 757-759. ISBN 88-209-1435-2

- JEDIN, Hubert. *Storia del Concilio di Trento. Volume quarto: il terzo periodo e la conclusione, tomo secondo*. Morcelliana: Brescia, 1981.
- KONGREGÁCIA PRE KAUZY SVÄTÝCH. *L'offerta della vita nelle cause dei Santi*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2017. ISBN 978-88-266-0041-3.
- LAZZARIN, Piero. *Il libro dei santi, Piccola enciclopedia*. Padova: Messaggero di Sant'Antonio, 2013. ISBN 978-88-250-3355-7.
- La storia di Chiara Corbella Petrillo*. [online] [cit. 27.10.2019]. Dostupné na internete: <http://www.chiaracorbella-petrillo.it/la-storia-di-chiara-corbella-petrillo/>
- MACCARRONE, Michele. *Le Beatificazioni in San Pietro: Note storiche*. Roma. S.n., 1968.
- MARZOA, Angel, MIRAS, Jorge, RODRIGUEZ-OCAÑA, Rafael. ed. *Exegetical commentary on the Code of canon law / prepared under the responsibility of the Martin de Azpilcueta Institute, Faculty of Canon Law, University of Navarre IV/1*. Montréal: Wilson & Lafleur, 2004. ISBN 1890177334.
- MAZZOTA, Guido. La santità e i processi di canonizzazione nella Chiesa. In: *iscom.info* [online]. [cit. 04.04.2018] Dostupné na internete: <http://www.iscom.info/system/files/download/La%20santità%20e%20i%20processi%20di%20canonizzazione%20nella%20Chiesa.pdf>
- MC MANUS, Frederick Richard. *Congregation of Sacred Rites*. Washington: The Catholic University of America Press, 1954.
- MISZTAL, Henryk. Drogi rozwoju postępowania kanonizacyjnego. In: *Czenstochowski Studia Teologiczne*. 1983, roč. 11, s. 175-262.
- MISZTAL, Henryk. *Le cause di canonizzazione. Storia e procedura*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2005. ISBN 88-209-7781-8.
- MISZTAL, Henryk. *Kanonizační právo podle zákonodarství Jána Pavla II*. Olomouc: Matice cyrilometodějská, 2002. ISBN 978-80-726-6095-7.
- NĚMEC, Jaroslav. *Cesta ke kanonizaci: s abecedním seznamem světců kanonizovaných ve 20. století*. Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1999. ISBN 978-80-726-6294-4.
- NEWMAN, John Henry. *The letters and diaries, vol. XXVII*. Oxford: Clarendon Press, 1975. ISBN 0-19-920057-2.
- NOCE, Celestino. *Il martirio: testimonianza e spiritualità nei primi secoli*. Roma: Edizioni Studium, 1987.
- OLIVARES, Estanislao. Cause dei Santi. In: Carlos CORRAL SALVADOR, Carlos, DE PAOLIS, Velasio, GHIRLANDA, Gianfranco. *Nuovo dizionario di diritto canonico*. Milano: Edizioni San Paolo, 1993. ISBN 88-215-2674-7.
- PAPA, Giovanni. La Sacra Congregazione dei Riti nel primo periodo di attività. In: MAZZOTTA, Guido, ILUNGA MUYA, Juvénal. eds. *Veritas in caritate. Miscellanea di studi in onore del card. Saraiva Martins*. Roma: Urbaniana University Press, 2003, s.13-52. ISBN 978-88-401-3798-8.
- PAVENELLO, Pierantonio. Piccolo lessico delle cause dei santi. In: *Quaderni diritto ecclesiale*. roč. 2002, č. 1, s. 91-99. ISSN 1124-1179.
- PAVOL VI. Homília pri blahorečení Maximiliána Máriu Kolbeho. In: *Acta Apostolicae Sedis*. 1971, roč. 63, s. 818-823.
- PAVOL VI. Príhovor počas modlitby Angelus (23. septembra 1973). In: *Vatican.va* [online] [cit. 17.07.2019]. Dostupné na internete: https://w2.vatican.va/content/paul-vi/it/angelus/1973/documents/hf_p-vi_ang_19730923.html

- PELOSO, Flavio. *Santi e santità nelle orazioni proprie dei beati e santi del dopo Concilio Vaticano II*. Roma: Pontificium Atheneum S. Anselmi De Urbe, 1991.
- PÉTIOVÁ, Veronika. Konanie o zázrakoch v kanonizačných procesoch. Náčrt problematiky s ohľadom na kauzy prebiehajúce v slovenských diecézach. In: *Acta facultatis theologicae Universitatis Comeniana Bratislaviensis*. 2019, roč. 16, č. 2, s. 70-81.
- PETRILLO, Enrico. *Chiara Corbella Petrillo: Malé kroky, svedectvá najbližších*. Bratislava: Lúč, 2019. IBN 978-80-711-4955-2.
- PIACENTINI, Ernesto. *Dottrina e Azione in San Massimiliano M. Kolbe*. Livorno: Grafiche Favillini, 1984.
- PIACENTINI, Ernesto. *Il martirio nelle cause dei santi: concetto teologicogiuridico, morte psicologica e martirio bianco, procedura antica e moderua, riforma paolina, fermenti per ulteriori aggiornamenti*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 1979.
- PISAPIA, Maria. *La fama di santità nelle cause di beatificazione e canonizzazione dei servi di Dio*. Roma: Pontificia Università San Tommaso D'Aquino, 1982.
- PIUS XII. *Discorsi e Radiomessaggi di Sua Santità Pio XII. v. XX*. Città del Vaticano, Tip. Poliglotta Vaticana, 1959.
- PIUS XII. Discorso di Sua Santità Pio pp. XII ai partecipanti al convegno del «Fronte della famiglia» e della federazione delle associazioni delle famiglie (27. november 1951). In: *Discorsi e Radiomessaggi di Sua Santità Pio XII. v. XIII*. Città del Vaticano: Tip. Poliglotta Vaticana, 1952, s. 413-418.
- POLÁŠEK, František. *Procesní právo*. Olomouc: Matice Cyrilometodejská, 2003. ISBN 80-244-0663-2
- PONTIFICIA COMMISSIO CODICI IURIS CANONICI RECOGNOSCENDO. Discorso del Pro-Presidente S. E. Mons. Rosalio Castillo Lara S. D. B. In: *Communicationes*. 2007, roč. 15, s. 27-35. ISSN 0393-0327.
- PORSI, Luigi. Natura della „Cause dei Santi“. Indagini storico-scientifiche o vere cause e quali? In: MORONI, Antonio, PINTO, Carlo, BARTOLUCCI, Marcello. eds. *Sacramenti, liturgia, cause dei santi : studi in onore del cardinale Giuseppe Casoria*. Napoli: Campania Notizie – Editoriale comunicazioni sociali, 1992.
- RADOŠINSKÝ, Michal Titus. *Quo vadis Titus?* Prešov: Vydavateľstvo Michala Vaška, 2017. ISBN 978-80-7165-999-0.
- RAHNER, Karl. Dimensioni del martirio. In: *Concilium*. 1983, roč. 19, č. 3, s. 25-29. ISSN 1125-7164.
- RATZINGER, Joseph. Presentazione. In: PELOSO, F. *Santi e santità nelle orazioni proprie dei beati e santi del dopo Concilio Vaticano II*. Roma: Pontificium Atheneum S. Anselmi De Urbe, 1991, s. 4-6.
- RÁCKOVÁ- MRÁZOVÁ, Paula. *Slovenská mučeníčka. Veronika Theresia Rácková, SSpS, lekárka a misionárka*. Továrniky: Prima print, 2019. ISBN 978-80-570-0507-0.
- RODRIGO, Romualdo. *Manuale delle Cause di beatificazione e canonizzazione*. Roma: Institutum Historicum Augustinianorum Recollectorum, 2004. ISBN 978-84-729-9210-8.
- ROSZKOWSKA, Agnieszka. Šetření o domnělých zázračných uzdraveních. In: *Adnotatio iurisprudentiae*. 2012, roč. 7, č. 34, s.121-130.
- SALESKÝ, František. *Filotea*. Rím: Slovenský ústav svätého Cyrila a Metoda, 1989.
- SALOTTI, Carlo, LÖW, Giuseppe. Canonizzazione In: *Enciclopedia Cattolica v. III*. Città del Vaticano: Ente per l'Enciclopedia Cattolica e per il Libro Cattolico, 1950.

- SALOTTI, Carlo, LÖW, Giuseppe. Santità. In: *Enciclopedia Cattolica* v. II. Città del Vaticano: Ente per l'Enciclopedia Cattolica e per il Libro Cattolico, 1949.
- S. *Girolamo Emiliani, padre degli orfani, fondatore della Congregazione de' Chierici Regolari di Somasca*. Roma: Ateneum.
- SARAIVA MARTINS, José. *La santità è possibile. Nascono per non morire*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2014. ISBN 978-88-209-9362-7.
- SARAIVA MARTINS, José. *La santità in un mondo che cambia*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2017. ISBN 978-88-209-9990-2.
- SARTORIO, Ugo. *Santità per tutti. Una lettura dell'esortazione apostolica Gaudete et exultate*. Milano: Ancora Editrice, 2019. ISBN 978-88-514-2120-5.
- SAXER, Victor. Le origini della teologia del martirio e del culto dei martiri In: *Vatican.va* [online] [cit. 04.04.2018]. Dostupné na internete: http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/cultr/documents/rc_pc_cultr_doc_03111999_acd-iv_it.html#a
- SCORDINO, Laura. *Natura giudiziaria del processo di canonizzazione secondo la vigente legislazione*. Roma: Pontificia Università San Tommaso D'Aquino, 2006.
- SINISCALCO, Paolo. *Il cammino di Cristo nell'Impero Romano*. Bari: Laterza, 1983. ISBN 88-420-2289-6.
- SLEPČAN, Peter. ed. *Neodpočívaj, pomáhaj. Fakty zo života blahoslaveného Titusa Zemana a pohľady na jeho osobnosť*. Trnava: Dobrá kniha, 2017. ISBN 978- 80-8191-089-0.
- SLIVONĚ, Jozef. Proces blahorečenia a svätorečenia je súdny proces In: SLEPČAN, Peter. ed. *Neodpočívaj, pomáhaj. Fakty zo života blahoslaveného Titusa Zemana a pohľady na jeho osobnosť*. Trnava: Dobrá kniha, 2017, s. 131-160. ISBN 978- 80-8191-089-0.
- SLOVENSKÁ REDAKCIA Vatikánskeho Rozhlasu. Poľskí biskupi žiadajú prehlásiť sv. Jána Pavla II. za učiteľa Cirkvi. In: *Vaticannews.va/sk* [online] [cit. 28.10.2019]. Dostupné na internete: <https://www.vaticannews.va/sk/cirkev/news/2019-10/polski-biskupi-ziadaju-prehlasit-sv-jana-pavla-ii-za-ucitela.html>
- SODANO, Angelo. Presentazione. In: SARAIVA MARTINS, José. *La santità è possibile. Nascono per non morire*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2014, s. 5-6. ISBN 978-88-209-9362-7.
- STANO, Gaetano. Il rito della beatificazione da Alessandro III. ai nostri giorni. In: MAZZOTTA, Guido, ILUNGA MUYA, Juvenál. eds. *Veritas in caritate. Miscellanea di studi in onore del card. Saraiva Martins*. Roma: Urbaniana University Press, 2003, s. 367-422.
- St. Jozef Damien De Veuster (1840 – 1889)* [online] [cit. 10.11.2019]. Dostupné na internete: http://www.vatican.va/news_services/liturgy/saints/2009/ns_lit_doc_20091011_deveuster_en.html
- TAGLIAFERRI, Maurizio, BORER, Judith. *Santi e Beati Giovanni*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2018. ISBN 978-88-266-0138-0.
- TERTULLIANUS. Apologeticum. In: *documentacatholicaomnia.eu* [online], kap. 50 [cit. 17.6.2019]. Dostupné na internete: http://www.documentacatholicaomnia.eu/04z/z_01600220_Tertullianus_Apologeticum_LT.doc.html
- THUNDUPARAMPIL, Cherian. *The Role of Miracle in the Process of Canonization. A Study on the Current Legislation*. Bangalore: Dharmaram, 2003. ISBN 8186861580.
- TLAČOVÁ KANCELÁRIA KONFERENCIE BISKUPOV SLOVENSKA. Návšteva biskupov ad limina apostolorum v Ríme (prvý deň návštevy). In: *tkkbs.sk* [online]

- [cit. 15.01.2020]. Dostupné na internete: <https://www.tkkbs.sk/view.php?cislocclanku=20151109017>
- TLAČOVÁ KANCELÁRIA KONFERENCIE BISKUPOV SLOVENSKA. Prezident udelil osobnostiam vyznamenania, ocenil aj sestru Ráckovú. In: *tkkbs.sk* [online] [cit. 15.10.2019]. Dostupné na internete: <https://www.tkkbs.sk/view.php?cislocclanku=20190108039&fbclid=IwAR10qoKbYW0Nce9BDfJQHJaGbo82EZSsTvaCJXmoNNhToVozH0FrN-kRQrw>
- TONDRA, František. *Morálna teológia I*. Spišské Podhradie: Kňazský seminár biskupa Jána Vojaššáka, 1994. ISBN 9788071420231.
- TOMÁŠ AKVINSKÝ. Summa Theologiae. In: *Corpusthomicum.org* [online] [cit. 10.10.2018]. Dostupné na internete: <https://www.corpusthomicum.org/sth3081.html>
- TROISI, Simone, PACCINI, Cristiana. *Narodili sme sa a už nikdy nezomrieme*. Bratislava: Lúč, 2014. ISBN 978-80-7114-955-2.
- UFFICIO DELLE CELEBRAZIONI LITURGICHE DEL SOMMO PONTEFICE. *Santa messa celebrata dal Santo Padre Francesco con il rito della canonizzazione 16 ottobre 2016*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2016.
- Umučenie sv. Polykarpa* [online] [cit. 01.04.2018]. Dostupné na internete: <http://revue.theofil.cz/revue-clanek.php?clanek=2091>
- VERAJA, Fabijan. *Commento alla nuova legislazione per le cause dei santi*. Roma: S. Congregazione per le Cause dei Santi, 1983.
- VERAJA, Fabijan. *La beatificazione: storia, problemi, prospettive*. Roma: Sacra Congregazione per le Cause dei Santi, 1983.
- VERAJA, Fabijan. *Le cause di canonizzazione dei Santi: commento alla legislazione e guida pratica*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 1992. ISBN 88-209-1825-0.
- VITTEK, Juraj. Teológia svätosti Titusa Zemana In: SLEPČAN, Peter. ed. *Neodpočívaj, pomáhaj. Fakty zo života blahoslaveného Titusa Zemana a pohľady na jeho osobnosť*. Trnava: Dobrá kniha, 2017, s. 43-78. ISBN 978-80-8191-089-0.
- WODRAZKA, P. B. *Eminente dottrina. La procedura per il conferimento del titolo di Dottore della Chiesa*. Verona: Fede & Cultura, 2019. ISBN 978-88-640-9705-3.
- WOODWARD, Kenneth. *Making saints: how the Catholic Church determines who becomes a saint, who doesn't, and why*. New York: Simon and Schuster, 1990.
- ZANET, Ludovica Maria. *Blahoslavený Titus Zeman, životopis*. Bratislava: Don Bosco, 2017. ISBN 978-80-8074-387-1.
- ZANET, Ludovica Maria. *La santità dimostrabile. Antropologia e prassi della canonizzazione*. Bologna: Edizioni Dehoniane, 2016. ISBN 978-88-10-55868-3.
- ZANETTI, Eugenio. Beatificazioni e canonizzazioni nella Chiesa del terzo millennio. In: *Quaderni diritto ecclesiale*. 2002, roč. 15, č. 1, s. 31-57. ISSN 1124-1179.
- Životopis sr. MUDr. Veronika Theresia Rácková, SSps.* [online] [cit. 25.10.2019]. Dostupné na internete: http://banov.fara.sk/cms/index.php?option=com_content&view=article&id=210&Itemid=87

ZOZNAM PUBLIKAČNEJ ČINNOSTI

ADF Vedecké práce v ostatných domácich časopisoch(2):

ADF01 Pétiová, Veronika: Ustanovenia o odpustkoch na základe rozhodnutí Apoštolskej penitenciárie. In: Acta facultatis theologicae Universitatis Comenianae Bratislaviensis. - Roč. 15, č. 1 (2018), s. 91-105.

ADF02 Pétiová, Veronika: *Konanie o zázrakoch v kanonizačných procesoch. Náčrt problematiky s ohľadom na kauzy prebiehajúce v slovenských diecézach.* In: Acta facultatis theologicae Universitatis Comenianae Bratislaviensis. - Roč. 16, č. 2 (2019), s. 70-80.

AFD Publikované príspevky na domácich vedeckých konferenciách:

AFD01 Pétiová, Veronika: Historický vývoj procesov kanonizácie od počiatkov Cirkvi po pontifikát Benedikta XVI. = Historical development of the canonization proces since the beginning of the Church to the pontificate of Benedict XVI. In: Doctorandum dies 2018 : Varia historia et moralia. Zborník vedecko-výskumných prác doktorandov RKCMBF UK v Bratislave / Jančovič, Jozef (Zostavovateľ, editor 100%) ; Hrabovec, Emília (Recenzent) ; Kemp, Jozef (Recenzent). - Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave. Rímskokatolícka cyrilometodská bohoslovecká fakulta UK, 2018., s. 45-56. - ISBN 978-80-88696-74-2

AFD02 Pétiová, Veronika: Miesto teologálnych čností v kanonizačných procesoch. In: Teologálne čnosti z interdisciplinárneho pohľadu : zborník príspevkov z interdisciplinárnej medzinárodnej konferencie / Lichner, Miloš (Zostavovateľ, editor 100%) ; Adam, Anton (Recenzent) ; Csontos, Ladislav (Recenzent). - Trnava : Vydavateľstvo Dobrá kniha, 2018. s. 327-333. - ISBN 978-80-8191-154-5,

AFD03 Pétiová, Veronika: Milosť rozviazania nesviatostného manželstva v prospech viery – *in favorem fidei*. In: Zmierňovanie tvrdosti práva v rímskom honorárnom práve a v kánonickom práve : zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie Bratislavské právnické fórum 2019 / Koroncziová, Andrea (Zostavovateľ, editor 50%), Hlinka, Tibor (Zostavovateľ, editor 50%) - Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2019. s. 42-49. - ISBN 978-80-7160-532-4

SUMMARY

Canonization Processes Based on the Offer of Life Inspired and Sustained by Charity.

Historical Development and Legislative Regulation.

Disertation thesis

Pope Francis opened the new way of canonization process with his Apostolic Letter in the form of *Motu proprio Mairam hac dilectionem*. Besides the martyrs and confessors, the servants of God who sacrificed their lives as an act of love could be beatified. The dissertation thesis deals with the heroic sacrifice of one's life as an act of love that becomes a new title in canonization processes. It analyses the criteria and particularities of sacrificing one's life that are necessary for beatification of the servant of God. The thesis further elaborates the preceding state of the canon law and the law historical development since the early Church era when the devotion to the saints began. It goes through the stages from the era of canonisation governed by the bishops then restricting the right to popes up to the current state of canon law. With regard to the short time of the existence of beautification of those who sacrificed their lives as an act of love, there was no beautification process of this kind done until today. That is why we focus on the process of this kind and we present several examples of this form of beautification.

Key words: offer life of love, canon law, beatification, canonization, process.